*І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го ГРУДНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 11, 1959 No. 239. VOL. LXVI.

СТАЛЕВАРНІ КОМПАНІЇ ВІДКИДАЮТЬ ПРОПОНОВАНИЙ МІЧЕЛЛОМ АРБІТРАЖ

Вашингтон. Представники сталеварних компаній заявилися рішуче проти висловленої секретарем праці Джеймсом П. Мічеллом суґестії, щоб існуючий конфлікт із спілкою сталеварних робітників в справі нового контракту передати на зозгляд і рішення третьої сторони. Признаючи, що полагода цього конфлікту є в загальному інтересі країни, Конрад Купер, головний репрезентант сталеварних компаній у переговорах із спілкою сталеварників, заявив, що передання спору між працедавцями і робітниками у сталеварній індустрії на арбітраж, значить, на вирішення третьої сторони приведе у своєму висліді до рекомендацій, які спілка вже відкинула або до підписання договору, який причиниться видатно до поглиблення інфляції в країні. Тому теж, згідно із заявою Купера, сталеварні компанії в ніякому випадку не погодяться на те, щоб до вирішення спору закликувати будь-яку третю сторону чи то обрану спільно, чи призначену урядом. Заоферована компаніями підвишка заробітної платні у сталеварному промислі, це — згідно із ствердженням Купера — це те максимум, що його можуть дати компанії. Будь-яке збільшення запропонованої підвишки приведе неминуче до поглиблення інфляції в країні, значить, до того, чого не бажає собі ні громадянство ні уряд. Пересічна заробітна платня виносить 3,10 дол. на годину праці і керівники індустрії готові збільшити її на 30 центів на протяг трьох років. Водночас із цим Купер ствердив, що сталеварні компанії готові безпосередно звернутися до загалу робітництва, подаючи на його розгляд і вирішення запропоновану підвишку. Це ствердження зв'язане із постановою Акту Тефта-Гартлі, яка передбачає такий вихід, якщо б обидві сторони не добилися порозуміння в справі нового контракту. На розгляд і вирішення робітників мала б бути передана тоді остання пропозиція індустрії.

Державна скарбниця втратить $ 1.1 більйона внаслідок неплачення податків від дивіденд і відсотків

Вашинґтон. — Державна скарбниця оцінює, що і цього року американці не зголосять в своїх податкових заявах 5.6 більйона долярів і в наслідок цього державні прибутки зменшаться на 1.1 більйона долярів. Державна скарбниця обраховує, що від 5.6 більйона долярів незголошених податковцями, федеральний податок виносив би найменше 20 відсотків — це значить — 1,100,000,000 долярів. Фахівці гаряче дебатують над тим, як змусити американців платити податок від дивіденд і від відсотків, які вони дістають від банків і щадничих кас. Дехто пропонує, щоб самі банки стягали податки тоді, коли їх вписують на конто щадників. Державна скарбниця не зайняла до цього проєкту становища, але підсекретар скарбу Фред Скрібнер заявив, що треба б якось змусити власників уділів і ощадностей в банках до зголошування цих прибутків у податкових виказах, як цього вимагає податковий закон.

Сен. МекНемара проєктує лікарську опіку для осіб із старечими пенсіями

Дітройт. — Голова сенатської підкомісії для справ старших віком осіб демократичний сенатор Пет МекНамара промовляв на зборах конференції для громадянських справ і при цій нагоді заявив, що Конґрес мусить на своїй найближчій сесії щось зробити для 16 мільйонів осіб, які живуть із нужденних старечих пенсій соціяльного забезпечення або тільки зі ще меншої допомоги. В цій справі сенатор має почати переслухання, щоб прийти до Конґресу з готовими висновками. Він пропонує такі засоби для поліпшення долі старших осіб: 1. Поважне збільшення старечих пенсій, а не таке „токенове", яке ухвалено недавно. 2. Соціяльне забезпечення повинно платити видатки на лікарське і шпитальне лікування осіб, які користуються його пенсіями. — 3. Треба приспішити досліди над справою старших віком осіб, подбати про дешеві мешкання; про доми старців, в яких панувала б родинна атмосфера. — З Вашинґтону повідомляють, що директор Крайового Інституту для дослідів серця д-р Джеймс Вотт був найменований на асистента в справах старших осіб при секретарі здоров'я, виховання і добродійности Артурові С. Флеммінґові.

Канадійська національна продукція має винести 35 більйонів долярів

Монтреал, Квебек. — Президент банку Дж. А. Гарт промовляв на зборах уділовців цього банку і сказав, що в Канаді вже немає й сліду з тієї економічної рецесії, яка була в 1957-1958 роках, і що ріст економіки дасть в 1959 р. національну продукцію в суми 35 більйонів долярів, а минулого року вона становила 32.5 більйона долярів. В біжучому році позички в цьому банку зросли на більше як 25 відсотків в порівнянні з минулим роком і становили 1,773 мільйонів долярів, а чисті прибутки виносили 12,-191,060 долярів — 17.7 відсотка більше як в 1958 році. Директор банку Гарт казав, що обмеження в кредиті — було найважливішим фактором, який припинював інфляцію канадійського доляра.

В АМЕРИЦІ

● **Департамент торгівлі** передбачає, що продукція авт в 1960-му році збільшиться на 22 відсотки в порівнянні з 1959 р. і тим самим сприятиме дальшому зростові економіки. На збільшення продукції авт матимуть вплив такі чинники: зріст особистих прибутків, популярність нових моделів авт і відплив населення на передмістя та поза великі міста. В 1960-му році мають випродукувати коло 6,700,000 особових авт.

● **Дін Смайлі**, голова аґенції, яка перевіряє лікарів, що закінчили закордонні університети і працюють в ЗДА, заявив, що в Европі таку перевірку дехто називає неоправданою. „Нам прикро чути ці нарікання, — сказав Дін Смайлі, — але перевірку мусимо робити, бо хочемо піднести наш лікарський стандарт".

● **Губернатор Каліфорнії** Едмунд Бравн заявив, що демократичні кандидати на президента повинні щадити свій час та гроші і не пхатися до участи у правиборах в його стейті, бо він сам, як кандидат - „улюбленець" Каліфорнії, здобуде більшість демократичних голосів.

Труман твердить, що чотири свободи Ф. Д. Рузвелта — це основа закордонної політики ЗДА

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі Труман промовляв на зборах Об'єднаної Італійсько-Американської Ради і заявив, що чотири свободи, проголошені Ф. Д. Рузвелтом, повинні і тепер бути провідником для американської закордонної політики. Труман домагався „гнучкої але твердої лінії в переговорах із СССР". На думку Трумана переговори будуть тільки тоді успішні, коли їх вестиметься з сильної економічної і військової позиції. „Коли ви є сильні і справедливо думаєте, казав колишній президент, ви можете майже всього осягнути в переговорах". Об'єднана Італійсько-Американська Робітнича Рада повстала в 1942 році і мала підтримувати ЗДА під час війни. Вона надає Нагороду Чотирьох Свобід, яку цього року призначено Трумановi під час прийняття в готелі Статлер-Гілтон. Труман бачився на цім прийнятті з 75-річним провідником американських соціялістів Томасом Норманом, з яким обидва фотографувалися.

Нова ракета „Яґуар" досліджуватиме космічні простори

Вашингтон. — Летунська команда Дослідів і Розвитку повідомила, що вже є готова ракета нового типу „Яґуар", 29 стіп завдовжки, яка важить 1,700 фунтів, і яку мають випустити з бомбовика вгору, 500 до 600 миль, щоб досліджувати космічні простори в тих місцях над Землею, з яких не можна з землі пускати ракети. Цю ракету мали б використовувати для дослідів північного світла і аврори та радіяції в тому районі. Цю ракету мають випустити з джетового бомбовика типу Б-57. Ракета „Яґуар" складається з трьох частин і може вести вгору кабіну з інструментами ваги 35 фунтів.

Генерал Тейлор за повне об'єднання шефів штабу

Вашинґтон. — Колишній шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор написав статтю до найновішого числа журналу „Look", в якій пропонує скасувати пости окремих шефів штабу армії, летунства і фльоти та створити одного „шефа штабу оборони". Говорять, що високі урядовці і деякі демократичні провідники погоджуються з цісю думкою. Також представники армії і летунства не мали б бути в опозиції до цього проєкту, тільки фльота буде поборювати цю пропозицію. Генерал Тейлор перейшов на емеритуру минулого літа, він має досвід як шеф штабу армії і пропонує, щоб при „шефі штабу оборони" були два заступники з інших родів зброї. Ген. Тейлор пригадує, що від жовтня 1955 р. до березня 1959 р. шефи штабів мали різні погляди аж в 23-ох проблемах, і мусів їх узгіднювати секретар оборони.

Кандидатура А. Стівенсона допомогла б республіканцям виграти вибори

Ню Йорк. — Журналіст пресового концерну Скріппса Говарда Роберт Рюарк написав статтю, в якій піддає думку, щоб дворазовий демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон пішов слідами невдахи республіканця Гаролда Стассена та покинув політику, бо інакше його кандидатура на президента допоможе республіканцям виграти вибори, як це було в попередніх виборах, коли республіканці вибрали своїх президентів. „Це було б дуже добре для республіканців, якби Стівенсон міг ще раз кандидувати, але це не є можливе, бо навіть демократи знають, коли треба кричати, щоб він припинив свої кандидатські амбіції". Але сам Стівенсон цього не розуміє, каже журналіст Рюарк, — і мріє про Білий Дім.

Трьох американських громадян на Кубі засуджено за протиурядову діяльність

Гавана, Куба. — 8-го грудня кубинський суд засудив трьох американських громадян до довготермінової в'язниці за те, що виступали проти теперішнього режиму прем'єра Фіделя Кастра. 33-річний Рафаель дель Піно — дістав 30 років тюрми. Його заарештовано в липні, коли він хотів приземлитися на Кубі малим своїм літаком, прилетівши із ЗДА і хотівши допомагати прихильникам колишнього диктатора Батісти. 38-річний Френк Йонґ дістав 30 років важкої праці, хоч прокуратор домагався кари смерти, бо підсудний очолював групу контрреволюціонерів в горах провінції Пінар дел Ріо. Третій засуджений американець — це 24-річний Пітер Лебтон, який дістав 25 років тюрми. Одночасно засуджено і 36-ох кубинських повстанців, які дістали від трьох до 30 років тюрми. Френк Йонґ втік із тюрми найближчого дня після засуду, як повідомило кубинське радіо.

Володимир Цимбала — союзовий організатор в Монтреалі

Володимир Цимбала

Джерзі Ситі, Н. Дж. — З Головної Канцелярії УНСоюзу повідомляють, що в порозумінні з Канадійською Канцелярією УНСоюзу заанґажовано до праці в Монтреалі як організатора УНСоюзу відомого союзового діяча і секретаря 471 Відділу УНСоюзу, Володимира Цимбалу.

Новий організатор УНСоюзу, — уродженець Львова, після поселення у Канаді, ввійшов у місцеве громадське життя, зокрема в союзове, як секретар одного з більших місцевих Відділів, для якого приєднав значне число нових членів. Залишаючись дальше на пості секретаря Відділу, В. Цимбала матиме завдання, у тісній співпраці з іншими Відділами, збільшувати число членів й розбудовувати членську союзову мережу в Монтреалі і близькій околиці. Монтреал — популярно названий Парижем Канади, є найбільшим містом Домінії та другим по Торонті великим скупченням українців і має вигляди стати великим Союзовим центром, що розкриває великі можливості для праці нового місцевого організатора УНСоюзу.

НЕПРОГЛЯДНІ МАСИ ВІТАЛИ АЙЗЕНГАВЕРА В СТОЛИЦЯХ АФГАНІСТАНУ І ІНДІЇ

През. Айзенгавер під час привітальних церемоній влаштованих на його пошану в столиці Афґаністану Кабулі. Поруч Президента у військовій уніформі афґаністанський король Мохаммед Загір.

Ню Делі. — Президент Айзенгавер перевів пів дня минулої середи 9-го грудня в старовинному місті Кабулі, столиці Афґаністану. Його привітали король Мохаммед Загір, наступник престолу й прем'єр Мохаммед Дауд й усі найвищі достойники Афґаністану. Десятки тисяч афґанців стояли вздовж шляху від летовища Баґрам до Кабулю, як теж виповнили вулиці того міста, що ними їхали американський президент і афґанський король. Бували місця, що люди так тісно обступали авто, що воно ледви могло посуватись. Президента обкидувано безупинно конфетті, так, що наприкінці цієї дороги він був цілком покритий паперцями. Афґанські власті — як коментують кореспонденти — зробили все можливе, щоб прийняття през. Айзенгавера було імпонуюче. З найдальших околиць прибули до столиці загони кочівників, дармащо — за завваґою американського кореспондента — мабуть малохто із них визнається в нинішній ситуації світу й малохто із них знав, хто таке Айзенгавер. Президент заявив у привітальній промові в Кабулі, що він давно думав про ревізитування афґанського наступника престолу й прем'єра Мохаммеда Дауда, який в червні минулого року відвідав Вашинґтон. Під час шостигодинного перебування в Кабулі, Президент прийняв дефіляду військ, був на виданому в його честь обіді та відбув одногодинну конференцію з королем і його найближчими дорадниками. В Афґаністані він бачив на кожному кроці впливи Совєтів. Назустріч ракетному літакові Айзенгаверові вилетіло 6 афґанських літаків совєтського типу МІҐ. Шлях, що ним їхав Айзенгавер з летовища до міста, збудували совєтські інженери за совєтські гроші, великий збіжевий елеватор і ієську пекарню збудували також Совєти. В нараді з през. Айзенгавером афґанські лідери напевно старалися за більшу економічну допомогу збоку З'єдинених Держав, яка до цього часу не перевищила суми 146 мільйонів на іриґаційні проєкти у віддалених околицях, без ніякого політично-пропаґандивного ефекту, що його завжди стараються запевнити собі большевики.

Після двогодинного лету, през. Айзенгавер прибув, з коротким запізненням, перед год. 5-ою попол. на летовище біля столиці Індії Ню Делі. На саме летовище власті не допустили більше, як кілька тисяч осіб, але вздовж шляху від летовища до центру Ню Делі непроглядні маси народу вітали Айзенгавера, кричали в його честь та обкидували квітами. Десятки тисяч прибули спеціяльно з цією ціллю всіми засобами комунікації з різних околиць Індії. — Президент Айзенгавер заявив згодом, що він ще у своєму житті не бачив і не переживав такої маніфестації, а пресовий секретар Джеймс Гаґерті признав, що понад двогодинна подорож автами з летовища до міста посеред шпаліру народних мас була „виснажлива". Перед входом президента Айзенгавера до палацу індійського президента Раєндри Пресада струнка дівчина в білій „сарі" і сивобородий старець зустріли Айзенгавера з 5 свічечками на срібній таці, які він мав згасити, щоб „відігнати злих духів". Коли в Кабулі була зима і дув морозний вітер, то в Ню Делі царила тепла літня соняшна погода. У своєму привітальному слові Айзенгавер запевнив своїх індійських гостей, що він від довгих років мріяв про приїзд до Індії та що, прочитавши книжку індійського прем'єра Неру про „Відкриття Індії", сподівається тепер сам дещо відкрити незнану йому Індію. През. Айзенгавер буде в Індії до неділі включно.

Англія оцінює оптимістично хід Женевської атомової конференції

Женева. — З Лондону вернувся до Женеви постійний англійський представник на Женевській конференції в справі припинення штучних атомових вибухів Дейвід Ормсбі - Ґор, що займає становище державного міністра — себто заступника секретаря — закордонних справ. Після 145-го засідання тієї конференції, яке відбулося в минулий вівторок, Ормсбі - Ґор заявив, що наради „йдуть дуже добре" і що поступ зазначується „однаково по технічному, як науковому боці". Женевська конференція триває від 31 жовтня минулого року. Тепер уже в третій тиждень вступили наради окремої комісії атомових науковців, покликаної для перевірки можливостей контролювання атомових вибухів під землею. „Каменем предкновення" тієї конференції є нехіть большевиків погодитись на справжню таку міжнародну контрольну систему, яка внеможливила б зламання підписаного договору та проводження тайком, крадькома, атомових дослідів. Англійці вірять, що Хрущов хоче підписати відповідний договір на конференції „на вершинах", але інші коментатори вважають, що большевики проволікають переговори, не маючи заміру взагалі будь-коли підписати такий договір.

В найближчу неділю Джерзі Ситі і Байон відзначать 65-річчя УНСоюзу

Джерзі Сити. — В найближчу неділю, 13-го грудня, тут в приміщеннях нового Народного Дому при Fleet Street і Oakland Avenue відбудеться о год. 5-ій по полудні велика ювілейна імпреза для відзначення 65-річчя Українського Народного Союзу, що в цьому місті був заініційований та який має в ньому свій головний осідок. Імпрезу влаштовує Комітет Відділів УНСоюзу Надгудсонської округи, до якої належить Джерзі Сити та Байон з околицями. Участь в імпрезі, що включає бенкет і мистецьку програму, заповіли вже наперед дві сотні осіб, між ними цілий ряд видатних громадян, включно з чотирма членами Головного Екзекутивного Комітету УНС. Білети вступу можна ще набути в секретарів місцевих Відділів або в Адміністрації „Свободи". На імпрезі будуть окремо відзначені піонери та заслужені діячі УНСоюзу цієї округи.

ОН знову катаврували Совєти за справу Мадярщини

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй потвердила в середу 9 грудня ц. р. резолюцію своєї Політичної Комісії 53 голосами проти 10 при 17, що стрималися і двох неприявних, з натавруванням Совєтів і комуністичної Мадярщини за їх непослух резолюціям ОН та проявлену нехіть до співпраці з Об'єднаними Націями в справі Мадярщини. Водночас Генеральна Асамблея уповажнила надалі новозеляндського дипломата Леслі Мунро стежити за подіями на Мадярщині та тримати Об'єднані Нації в курсі справ. Комуно-мадярський репрезентант д-р Янош Петер заявив, що його уряд не має нічого проти приїзду на Мадярщину американського амбасадора в ОН Генрі Кебота Ладжа, щоб він подивився на відносини в Мадярщині, але, що комуністична Мадярщина надалі не визнає за Об'єднаними Націями права втручатися у „внутрішні справи" Мадярщини. Комуно-мадярський уряд не погодився на приїзд на Мадярщину ані попереднього репрезентанта ОН сіямського князя Вана Вайтаякона ні сера Леслі Мунро. — Майже одночасно Мандатна Комісія ОН знову в цьому році не затвердила вірчих грамот комуно-мадярської репрезентації в ОН, але й не відкинула їх. Делеґація комуністичної Мадярщини, нічого собі не роблючи з такої постави, сидить на залі засідань і бере участь в голосуваннях.

Захід проти сх.-німецьких „обсерваторів" на вершинній конференції

Бонн. — Західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер виявив у своїй промові до групи послів його Християнсько-демократичної партії, що англійський прем'єр Геролд Мекміллен і французький президент Шарль де Голь погодились з його становищем, щоб не допустити на найближчу конференцію „на вершинах" східньо-німецьких комуністів в ролі „обсерваторів", коли мова йтиме про Берлін і Німеччину. Аденауер пригадав, що приявність тих німецьких комуністів на останній Женевській конференції міністрів закордонних справ була „сумним видовищем". Аденауер підтримував своє становище, щоб на конференції „на вершинах" не розглядати справи Берліну окремо від справи Німеччини й роззброєння, бо в противному випадку всяке порозуміння мусіло б вийти на шкоду Берлінові. Однак він не згадував Англії, яка займає інше становище, а саме, що у Берлінській справі, мабуть було б найлегше добитись на конференції „на вершинах" порозуміння і тому треба розглядати її окремо. Зате Аденауер прославляв де Голя, як державного мужа з далекозорою передбачливістю, який здає собі справу з повноти комуністичної небезпеки. Аденауер радив погодитись з становищем де Голя про потребу унезалежнення себе від міжнародних оборонних сил НАТО здвигнення відповідно сильних національних армій, бо — мовляв — з розвитком атомової зброї змінились відносини і зросла небезпека для европейських країн.

Папа допускає обмеження свободи преси

Рим. — Папа Іван XXIII, промовляючи до групи Союзу католицьких юристів, які зібрались у Римі для розглядання проблеми „свободи преси в системі права", заявив, що слід допускати обмеження свободи преси, якщо іде про охорону проти зловживань тією свободою. Папа виступив проти „підривання релігійних і моральних основ життя народу" невідповідальної частиною преси та, зокрема, проти деморалізування молоді. А втім, Папа підкреслив конечність проводити таке обмеження свободи преси строго законними способами, в межах права. Делеґацію юристів, спеціялістів пресових законів, представив Папі Іванові XXIII італійський прем'єр Антоніо Сені.

У СВІТІ

● **Хоч Франція і Західня Німеччина** тепер великі союзники, проте вони завзяті суперники у справі озброювання своїх союзників. Зокрема, виявилось це в зв'язку з одержанням від Бельгії і Голляндії замовлення на 100—200 мільйонів дол. на військові літаки. Франція хоче продати цим країнам свої бомбардувальники типу „Міраж", а Західня Німеччина літаки прототипу „Старфайтер", що їх — за американським дозволом — продукують в Німеччині.

● **Арабські сусіди** Ізраїлю загрозили, що коли ізраїльський уряд продовжуватиме роботи над заводненням пустинних просторів Ізраїлю водами ріки Йордану, то вони збудують в Сирії греблю, яка припинить доплив вод тієї ріки до Ізраїлю.

● **Західньо - німецький уряд** зажадав від індійського прем'єра Неру виснення, що значить його заява на останній пресовій конференції, нібито „ніхто тепер не хоче об'єднання Німеччини". Німці обурені, що прем'єр країни, яка сама довго боролась за свою державність, а тепер загрожена комуно-китайською аґресією, ставить під знак сумніву право 17 мільйонів східніх німців на самовизначення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Америка й Індія

Від першої хвилини проголошення пляну подорожі президента Айзенгавера до 11-ох заморських країн було ясно, що найбільше реально - політичне значення тих відвідин матиме подорож до Індії. Вказує на це хоч би вже той факт, що Індія — країна із 400 мільйонами мешканців. Але куди важливіша роля, яку вона грає в нинішньому світі. Діставши всього тільки 12 років тому державну незалежність, Індійська республіка має найбільший авторитет серед вільних народів Азії і Африки. Тому вона стала лідером 23-членного азійсько-африканського бльоку держав в Об'єднаних Націях, і тому її політика має великий вплив на формування опінії в усіх тих державах.

На жаль, ця політика не завжди покривалась з думкою величезної більшости вільного світу. Проголосивши строгу невтральність в нинішньому двоподілі світу, учень і наступник Магатми Ґанді, що одідичив по ньому найвищий авторитет в народі, Джавагарлал Неру, не тільки поставив знак рівности між комунізмом і вільним світом, оцінюючи їх виключно як два ніби рівні військові бльоки, але й раз-у-раз знаходив нагоду, щоб таврувати ЗДА і цілий Захід, з надзвичайною поблажливістю і вирозумілістю ставлячись до Москви і Пейпінґу. Неру підписав із Чу Ен-ласм „п'ять принципів співіснування", прийнявши за добру монету фальшиві гасла комуно - китайської пропаґанди, — а представник Індії в ОН Крішна Менон виступав як найзавзятіший адвокат різних комуністичних затій на тому терені.

Не зважаючи на це, ЗДА від самого початку давали Індії видатну допомогу. Як ствердила минулої неділі центральна індійська радіовисильня, Індія, починаючи від 1951-го року дістала від ЗДА $1,983,000,000 допомоги, в тому числі $633 мільйони як беззворотний дарунок, головно харчами. Разом з приватними американськими інвестиціями, за 8 останніх років Індія дістала від Америки понад 2 більйони долярів. Правда, вона зробила величезний поступ в усіх ділянках державного життя, але все ще мусить переборювати страшні труднощі, пов'язані з процесом перетворення конґломерату державок і племен в суцільну націю - державу. Найбільша її трудність — прахарчувати цю масу людей, яка зростає у швидшому темпі, ніж зростає харчова продукція.

В останньому році Індія стала на новому зворотному пункті: збройна окупація 3,000 кв. миль індійської території комуно-китайським військом в Гімаляйському обширі і зголошення претенсії Китаєм ще на 40,000 кв. миль, поставили її перед цілком новою ситуацією. Індія переживає кризу психологічну й політичну. В цій ситуації приїзд президента ЗДА — це подія, яку самі індійські лідери окреслюють як найважливішу в усій її новітній історії.

„Підручні партії"

Коли з поняттям журналізму пов'язувати не тільки обов'язок вірного і правдивого інформування про все, що діється в щоденному житті окремих людей і громади, як цілости, але й право мати і висловлювати відкрито свою власну, незалежну думку про різні справи і проблеми цього життя, то такого журналізму і таких журналістів в Совєтському Союзі не було й немає і, послідовно, немає там того, що в людській мові зветься свободою преси.

Доказом того, що в Совєтському Союзі не може бути мови про справжній журналізм і справжніх журналістів, є факт, що 1-ий з'їзд совєтських „журналістів" і заснування Спілки журналістів відбулися щойно на 42-му році існування режиму, в листопаді 1959 року. Не змінить цього факту й те, що Совєти переіменували 23,000 наявних тепер газетних робітників — у журналістів, що в московському з'їзді брало участь сімсот таких „журналістів", і що обслуговують вони 7,686 газет, не враховуючи колгоспних газеток.

Що не мають нічого спільного з журналізмом теперішні совєтські „журналісти", про це можуть свідчити теж заяви партійців і доповідачів на з'їзді „журналістів", які твердили, що головним завданням совєтської преси є пропаґанда й аґітація „за створення матеріяльно - технічної бази комунізму", значить, боротьба за комунізм і за „перетворення в життя накреслень партії й уряду". Найдокладніше визначив ролю і значення совєтських журналістів Хрущов, назвавши їх „підручними партії", її „найвірнішим приводним ременем". Слово „підручний", як пояснив сам Хрущов, означає людину, яка завжди напохваті, під рукою, а в українській мові — людину, яка підлягає комусь чи слухає когось. Ця означувана офіційно для совєтських журналістів роля „підручних" чи пак „привідних ременів" виявляє всю суть, характер і засяг совєтської „свободи преси".

По-українськи до американців

5-го грудня ц. р. на цьому місці звернено увагу на досить дивовижне явище, коли на українських імпрезах, з виключно українською лублікою і українськими промовцями, один чи другий з промовців, промовляють не знати чому і для кого англійською мовою. В коментарі виразно підкреслено, що це не стосується тих промовців, які не володіють українською мовою, чи володіють нею слабо, або коли нею не володіє частина публіки. Ясно, що в таких випадках може бути тільки побажаним включення у виступи англійської мови, що є мовою нашої країни.

Як дивовижно виглядає, коли український промовець промовляє по-англійськи до виключно української публіки, так ще дивовижніше, коли українською мовою, хоч як вона гарна і мельодійна, переконується в чомусь американця, який тієї мови не знає. Звернули нам на це увагу в зв'язку з одною із українських радіопрограм в одній із віддалених наших громад, яка — так би мовити — принципово не вживає у своїх передачах англійської мови, хоч це не перешкоджує їй вважати себе за один із найбільш ефективних засобів у поширюванні української правди серед американців. Очевидно, що цю правду можна з *великим успіхом поширювати й такими переконливими* арґументами, як українська пісня чи музика, але американець не буде знати, що вони — українські, якщо ми йому того не виясемо зрозумілою для нього англійською мовою.

Наша рідна мова — це один з найбільших наших скарбів, і ми повинні її берегти й плекати. Ми повинні докладати всіх зусиль, щоб нашу мову популяризувати серед американців, і заохочувати їх цю мову вивчати. Проте, англійська мова силою факту є одним з найбільших і найуспішніших засобів поширення української правди в світі. Це вже давно збагнув Український Народний Союз, приділяючи максимальну увагу українознавчим публікаціям в англійській мові, вартісним доповненням яких буде англомовна Енциклопедія Українознавства та англомовна книжка образків з історії України, що приготовляється до друку. Очевидно, в публічному вживанні англійської мови для поширювання української правди неоцінені заслуги має наша народжена чи вихована в Америці ґенерація, але найбільше арґументів для цієї шляхетної акції вона всеж таки здобуває своїм знанням української мови.

Висновок: обидві мови для нас однаково важливі і обидвома ми повинні користуватись. Це справа самозрозуміла, і ми її порушуємо лиш на те, щоб заохотити наших громадян користуватись цими двома мовами на властивому для них місці.

І. Світ

ЛІНІЯ АЗІЙСЬКОЇ ОБОРОНИ

Дві подібності яскраво стоять перед нашими очима, коли аналізуємо події на кордонах Індії або біля Формози.

Коли прем'єр Неру був поставлений перед питанням, що робити супроти зростаючої активности комуністичного Китаю, він довго вагався, поки вирішив це питання досить твердо. Як нам доводилося вже не раз писати, Пейпінґ не оглядається аж так багато на політику Москви, хоч його політика, здається, мусіла б бути в усьому узгіднювана з Москвою. Дійсність, виходить, не така вже проста.

За рухами червоних китайців криється ментальність того старого народу, з його традиціями та способами оцінки подій. Не маємо місця для того, щоб детально розібрати цю проблему, але можемо ствердити, що головним рушієм останніх посувань Пейпінґу є бажання знайти вихід — відпруження від внутрішніх протиріч, а головно, показати світові й зокрема Москві, що старий Китай не є сателітом або країною, залежною у своїй політиці від когось іншого.

Отже, прикордонними рухами супроти Індії, слабого в політичному відношенні й з природи невойовничого сусіда (бо така є доктрина індуїзму, провідної релігії країни Неру) Пейпінґ пробує піднести свій престиж і рівночасно затерти прикре враження від своєї афери в напрямі Формози, — де червоні зазнали поразки не тільки військової у зустрічах з національною, американцями озброєною, авіяцією, але й моральної.

У 1949 - 50 рр., коли секретарем закордонних справ у Вашинґтоні був Дін Ачесон, політика американського уряду у відношенні до китайської проблематики була така сама нестійка, як і позиція Індії — Неру. Адже це тоді був відряджений ген. Маршалл, щоб „помирити" дві сторони у їх громадянських суперечностях і привести їх до співпраці".

Як зазначає Джералдіна Фітч у своїй відомій праці „Формозький висад" (Ню Йорк, 1953 р.), траґедія Китаю була в тому, що мало хто тоді в Америці розумів загрозу комуністів, яких „попутники" називали „аґрарними реформаторами", щоб замилити очі політикам у всьому світі.

Авторка провела половину свого життя в Китаї та Кореї, інтимно була пов'язана з внутрішнім життям цих країн і була близькою знайомою їхніх чільних політичних діячів. В своїй книжці вона гостро критикує тодішню політику ЗДА, яку схарактеризував Ачесон так: „хай пилюга осяде в Китаї", а тоді вже буде видко, що робити; тим часом пропонувалось всю військову допомогу національним військам припинити, бо вони, мовляв, не спроможні воювати. Делеґація ген. Маршалла розпочала свою акцію якраз тоді, коли національні війська були на підступах до Харбіну, а червоні ще не встигли затвердитися в Манджурії і московська допомога їм ще не була такою активною. Час був програний. А проте, навіть в останній момент ще була можливість задержатися на північних берегах ріки Ян-цзи-кянґу, і Китай був би розділений на дві частини, бо мусульманські армії тоді ще були активні й творили значні сили на півночі і в далекім Сінкянґу . . .

„Пилюга стала осідати" — і це дало можливість червоним сконсолідувати свої позиції. Національний уряд без допомоги, що більше — під політичним тиском ЗДА примушений був відступати, марно поборюючи скеровану проти нього пропаґанду, що він — „неспроможний боротися".

На щастя, в Індії ситуація інакша, як була в Китаї десять років тому. Лідери індійського уряду можуть і хочуть перевести ревізію офіційної політики, вся преса піддержує їх заходи, а політичні партії вимагають чимраз більшої рішучости від прем'єра Неру. Виходило б, червоний Китай цим разом перерахувався і кожний день робить все нові помилки, ведучи свою політику тиснення на слабших.

Американська п о л і т и к а підтримує спротив Пейпінґові збоку не тільки Формози та Філіппін, але й Індії і вже не виявляє колишньої нерішучости, хоч ця нерішучість прикро разить у відношенні до самого центру комуністичного імперіялізму — Москви. Але це не є нашою темою сьогодні, хоч мусимо ствердити, що в останніх днях така політика привертає до себе чимраз більшу увагу не тільки преси, яка не має жадних ілюзій щодо Москви. Прикладом цього може бути реакція на промови Хрущова у Будапешті, яка забиває осикового дрючка у конференцію на вершинах.

Ми пригадали ставлення Д. Ачесона до політичних справ тому, що в деяких колах та його політика все ще має значення. Спроби змодифікувати її раз-по-раз робляться зокрема в дискусії, що виникла між журналістом А. Кроком з „Ню Йорк Таймсу" і Г. Морґентав з вашинґтонського Центру дослідів над закордонною політикою.

П. Крок осуджує ту політику, і цей осуд широкі політичні кола підтримують. Фактично відкинув її президент Труман, коли оголосив початок „поліційної акції" проти червоних у Кореї і захистив Формозу 7-ою фльотою в 1951 році. Тепер потрібний такий крок і в Індії, який, очевидно, Індія спроможна зробити, бо має для того добре вишколену армію, авіяцію і військовий штаб, розбудований на протязі багатьох десятиліть англійцями.

Бракує покищо Індії повної ревізії її закордонної політики у відношенні до міжнародного комунізму з центрами у Москві та Пейпінґу. Можемо бути певними, що така ревізія прийде, якщо червоні основно не змінять своєї тактики.

ЗА ЗОРЯНОЮ ТУЧКОЮ . . .

За зоряною тучкою
Горять старі світи,
Шипшиною - колючкою
Мені наснилась ти.

В луги я йшов із вереснем,
Згадав твою любов,
Шипшину рвав при березі,
Долоні наколов.

АНДРІЙ МАЛИШКО

З Совєтської Преси

КАПІТАЛІЗУЮТЬ ВІЗИТУ ХРУЩОВА

Уже понад два місяці минуло від часу візити Хрущова в ЗДА, а совєтські газети все ще повні захоплених статтей і репортажів на цю тему. Величезним накладом вийшла книжка кількох авторів про подорож Хрущова до Америки п. н. „Жити в мирі й дружбі". Випущено на екрани з цієї нагоди пропаґандивний кінофільм. По всіх більших містах Совєтського Союзу влаштовується виставки п. н. „Візита доброї волі", на яких виставлено численні світлини, тексти промов Хрущова, вирізки з газет, які представляють його подорож, як тріюмфальний похід по Америці. Звичайно, на жадній з цих виставок не побачать відвідувачі антихрущовських демонстрацій, зокрема українських, які чимало крови попсували диктаторові.

ПАРТІЙНІ КАДРИ

Пленум Центрального Комітету Комуністичної партії України, що відбувся наприкінці жовтня, в своїх резолюціях вказує, зокрема, на те, що: „обласні, міські і районові комітети партії ще недостатньо виховують кадри в дусі високих вимог і відповідальности за доручену їм справу. В ряді партійних організацій слабо поставлена робота над марксівсько - ленінським вихованням. Це приводить до того, що окремі партійні працівники відриваються від мас, некритично оцінюють наслідки своєї роботи, стають на шлях замилювання очей, приписок, зловживають службовим становищем в корисливих цілях, втрачають свій авторитет і довір'я трудящих мас".

„ПОЧЕСНИЙ ПЕНСІОНЕР"

Київський „почесний пенсіонер" П. Шележенко пише в листі до редакції „Ізвєстій": „Багато орденів і медаль за бойові подвиги мені вручено, але одна з нагород особливо дорога моєму серцю. Це — значок бойовика, одержаний мною за участь в збройному повстанні Київського арсеналу, який ми із зброєю в руках боронили в 1917-му році від юнкерів та націоналістичних банд Скоропадського . . ." Виходить, сам Шележенко не знає доладу, за що його саме нагородили, бо за гетьманування Скоропадського, як відомо, ніякого повстання в Київському арсеналі не було.

ДЕ КУПИТИ НОТИ?

Під таким заголовком написав статтю в „Ізвєстіях" композитор С. Аксюк. „Любитель музики, — пише, між іншим, цей композитор, — не знайде за рідким винятком потрібних йому нот і книжок з музики. Не знайде він їх і в загальних бібліотеках. Попитайте в першому-ліпшому кіоску, чи є там улюблені народом пісні, брошури про музику. На вас дивляться як на дивака. Пісні видають, як правило, мізерним накладом — від двох до трьох тисяч, збірки народних пісень — від 400 до 1,000 примірників. Ще менші тиражі симфонічної і оперової музики — вони звичайно не перевищують 300 примірників".

СПРАВА БЕАТИФІКАЦІЇ СЛУГИ БОЖОГО АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Кожний нарід шанує своїх великих людей. Це природне й людське шанувати й подивляти героїв та ставити собі їх перед очима як приклад до наслідування. Кожна людина шанує й почитає тих, що для великих ідей жили, для тих ідей посвячували свій час, таланти й здібності, своє життя. Життя таких шляхетних, жертвенних душ — це приклад досконалости й геройства, яке людина може осягнути. Вказувати на приклад таких небуденних одиниць є влучним засобом виховання, бо слова заохочують, а приклад потягає.

Свята Церква, як добра, любляча Мати, вживає цього спасенного засобу в сповнюванні свого преважного завдання — виховувати й формувати свої вірні діти. Тому вона вивищує й прославляє своїх угодників і праведників, та ставить їх як приклад до наслідування.

Коли Церква проголосить когось святим, вона мусить бути певна свого рішення, бо не хоче своїх дітей запровадити в блуд, ставлячи їм перед очі недобрий приклад до наслідування. Тому земне прославлення Церквою будь-якого праведника попереджає довгий і дуже скомплікований процес. В тягу цього процесу, на основі зізнань наочних свідків, ціле життя праведника в найменших подробицях, дуже критично оцінюється. Крім цього мусять ще бути кілька автентичних та канонічних чудес через посередництво даного праведника.

Такий інформативний церковний процес тепер відбувається над життям великого нашого Митрополита, Андрея Шептицького. Ніхто не може передбачити, як довго цей процес потриває. Звичайно він вимагає довгих десятків років, часом навіть століття.

Час у цих речах — це другорядна річ, бо проголошення когось Святим це здобуток не для одного покоління, але для цілої Церкви до кінця світу — здобуток для цілої вічности. Святі ніколи не старіються. Вони вічно молоді і з їхнього життя ми все можемо черпати надхнення та заохоту.

Хоч беатифікаційний процес над життям Великого Митрополта Андрея може потривати ще довгі роки, все ж вже тепер можемо його шанувати, подивляти та наслідувати. При кінці свого довгого і плодовитого життя міг був наш новітній Мойсей звернутися до свого стада словами св. Павла: „Все, чого ви від мене навчились, все, що від мене одержали й почули або в мені завважили, все те робіть: і Бог миру буде з вами". (Филип. гл. 4).

Але треба пам'ятати, що канонічне право гостро забороняє віддавати прилюдний релігійний культ якомусь праведникові перед проголошенням його принаймні — блаженним. Під прилюдним релігійним культом треба розуміти такі речі, як малювати його портрети з авреолею чи подібними зовнішніми познаками святости, засвічувати свічки перед його портретом, влаштовувати релігійні процесії в його честь тощо. Нерозумна ревність в цих речах могла б багато пошкодити справі Митрополита Андрея. Буває іноді, що, коли вірні прилюдним релігійним культом випереджають рішення Церкви, вона перериває й відкладає на довший час беатифікаційний процес.

Ми повинні шанувати й віддавати честь Митрополитові Андрієві і робити це навіть прилюдно, але не релігійним культом. Очевидно, можна це робити академіями й концертами. Можна вивішувати його портрети по своїх хатах. Треба приватно й прилюдно молитися за його прославлення, навіть прилюдними Богослуженнями, наприклад, замовляти Служби Божі в цьому намiренні. Можна в різних потребах до Бога звертатись через його посередництво, самому чи разом з іншими, приватними молитвами. Такі речі не порушують церковного закону, що забороняє прилюдний культ.

Одначе, можемо зробити щось навіть краще й кориснiше, ніж це. Можемо принести перед престіл Всемогущого вінок щирих молитов і жертв за скоре прославлення Його вірного слуги Андрея. Тільки такою духовою китицею гарячих молитов і духовних жертв зможемо належно вшанувати життя й діла нашого Великого Митрополита, й тільки такими засобами зможемо гідно виявити йому свою глибоку вдячність.

(Надіслано від Постулятора для справи беатифікації і канонізації Слуги Божого Андрея Шептицького)

УККА В СПРАВІ СВЯТКУВАНЬ 15-ЛІТТЯ СМЕРТИ МИТР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Згідно з постановою Ради Директорів УККА з 5-го грудня 1959 р. Український Конґресовий Комітет Америки закликає всі свої Відділи, всі членські організації і всіх згуртованих у цих організаціях українських громадян у ЗДА взяти активну і масову участь у відзначенні п'ятнадцятих роковин смерти великого Митрополита, світлої пам'яті Андрея Шептицького.

Український Конґресовий Комітет Америки пригадує, що Покійний був не лише великим і далекозорим Митрополитом, але й меценатом української культури та небуденної міри українським патріотом. Тому слід гідно та достойно підготовляти й проводити свята в Його честь.

Український Конґресовий
Комітет Америки

УККА у 25-ЛІТТЯ СМЕРТИ ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКОГО

Український Конґресовий Комітет Америки пригадує, що в цьому році минає 25 літ від смерти першого президента незалежної Української Народної Республіки, довголітнього голови Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові й талановитого організатора української науки, професора історії на Львівському університеті Михайла Грушевського.

Український Конґресовий Комітет Америки, згідно з постановою Ради Директорів з дня 5-го грудня 1959 р., закликає всі свої Відділи й членські організації святкувати пам'ять цього співтворця української державної незалежности в 1918-му році, небуденного вченого і громадського діяча.

Дм. Галичан, президент УККА

ПІВРОКУ ПРАЦІ УККА

(Звіт на засіданні Ради Директорів дня 5-го грудня 1959)

(2)

Усі ці демонстрації мали багато позитивних досягів, але не були вони позбавлені й деяких неґативних моментів. Передусім не всюди були ці демонстрації належно підготовані. Декуди їх впорядчики не передбачили, що треба було мати під рукою відповідні інформаційні матеріяли для американських і неамериканських пресових репортерів.

Ціла ця антихрущовська акція вичерпала зовсім фонди УККА. Не зважаючи на перший обіжник УККА, в якому був заклик надсилати спеціяльні пожертви на покриття видатків, зв'язаних з підготовою цих демонстрацій, ці пожертви не надпливали. По всіх демонстраціях треба було звертатись до всіх Відділів, до близьких телефонічно, а до дальших телеграфічно із закликами проведення окремих збірок на покриття коштів УККА вложених у підготову та переведення демонстрацій. Інша справа, що Відділи УККА, які провадили ці демонстрації, зокрема нюйоркський Відділ, вложили в це багато своїх власних грошей також із збірок. Багато праці вклали в цю акцію наша преса,ззокрема обидва наші щоденники і два тижневики, як і гато поодиноких громадян, як — для прикладу — наш віцепрезидент ред. П. Павлович. Наші заклики в справі фондів дали успіх, бо наплило доволі спеціяльних збірок на покриття видатків централі, а крім того це причинилося до жвавішої збірки Національного Датку по деяких місцевостях. Хрущов добре відчув ці демонстрації проти нього і зареаґував на них. Слід підкреслити, що й американці демонстрували проти його гостювання, зокрема в Ню Йорку та в пресі велетенськими протихрущівськими цілосторінковими статтями.

Справа відвідин Хрущова в ЗДА і зв'язаної з цим нашої акції вимагає бодай короткої оцінки, на яку дозволю собі звернути п и л ь н у у в а г у на цьому місці замість передбаченого в програмі наших нарад окремого реферату.

Накинені Америці обставинами відвідини совєтського диктатора Хрущова мали — як і кожна справа — свої світла й тіні, з тим, що цих тіней у нашій оцінці було багато більше. Проте, ці відвідини та їх тіні й світла для американської і міжнародної політики мали і мають таку всебічну оцінку, що зайво було б про це говорити, бо навряд чи до сказаного можна б ще що нове додати. Натомість до речі буде нам на цих зборах бодай загально приглянутись тим світлам і тіням що їх мали ці відвідини для української визвольної справи взагалі, а для нашої спільноти і її активности зокрема. Для пляснічнішого з'ясування і кращого перегляду зберемо головніші з них в окремі точки, починаючи від тіней.

Тіні

1) Відвідини Хрущова, власне запрошення його президентом Айзенгавером, було вимушене різними політичними шантажами, зокрема совєтськими погрозами щодо Берліну. Добившись шантажем одного успіху, шантажист дістав заохоту продовжувати свою практику.

2) Ці відвідини ще більше заплутали Америку в хитро наставлені Москвою співіснувальні сіті, що є рівнозначним із стабілізацією теперішніх відносин і в них рабовласницької совєтської імперії до того часу, до якого захоче Москва. Про шкоду такого розвитку для української визвольної справи не приходиться говорити.

3) Таку саму тінь кидає збільшений цими відвідинами авторитет Хрущова і репрезентованої ними системи як закордоном, так і внутрі СССР.

4) Відвідини і відвідувач, хоч і, як твердять самі американці, „не продали американському народові комуністич. системи, проте вони послабили чи злаґіднили американську настороженість, як до системи, так і її репрезентантів, що не може не відбитись так само неґативно й на настроях нашої спільноти.

Це — тільки найголовніші тіні відвідин Хрущова, і від них не легко буде звільнитись, якщо сьогоднішня ситуація мала б продовжуватись. Що більше, ці тіні викликають своєрідну „ланцюхову реакцію" і відкривають можливості для появи дальших тіней, що їх кидатиме на визвольну політику поневолених народів народжений під час відвідин „дух кемпу Дейвіда".

Для порядку треба стверджти, що це все таки справді тільки тіні, які можуть і зникнути, у зміненій ситуації. Для прикладу можна пригадати справжнє американсько-совєтське братання під час другої світової війни, яке мало куди темніші й довші тіні, ніж тепер відвідини Хрущова, але вони зникли, як тільки почалась холодна війна з бльокадою Берліну, корейською гарячкою і ін.

Світла

До світел з-під знаку українсько визвольної справи та нашої спільноти у зв'язку з відвідинами Хрущова можна зарахувати:

1) Відвідини дали нагоду широко заговорити знову про злочини Москви та про визволених Москвою народів взагалі, а українського зокрема. Ці проблеми вже давно не мали такого „паблиситі", як з нагоди відвідин Хрущова. Факти і приклади в більшості відомі.

2) Ці відвідини дали також і нам нагоду продемонструвати свою силу і зорганізованість. Не зважаючи на факт, що ми калеко не використали всіх можливостей і всіх наших сил, ми показали і американцям і іншим національним групам, що наша спільнота в цій країні заслуговує на те, щоб з нею рахуватись.

3) Наших акцій під час відвідин Хрущова не міг приховати й Хрущов, заговоривши в Москві, після повороту, про „злих духів", які його на американській землі зустрічали. Вже з цього, як і численних інших інформацій про наші виступи, наші земляки в Україні могли поробити собі відповідні висновки.

4) До тих світел, зв'язаних з відвідинами Хрущова, можна зарахувати й те, що при цій нагоді виявлено ряд наших власних слабих місць, а зокрема:

а) нашу відносно слабу підготованість до різних евентуальностей, зокрема наявний брак речевих, авторитетних і документальних матеріялів для переконливої інформаційної обслуги американської і публічної опінії і уряду, як і для відповідного авторитетного й переконливого обґрунтування наших виступів.

б) поважну розгубленість нашого суспільства в політичній ситуації та в оцінці політичної дійсности, що яскраво виявили, наприклад, численні листи до Редакції „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$ 12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25
В Джерзі Сити і закордоном:	
На рік	$ 14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25
Jersey City and Foreign Rates:	
One year	$ 14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

Михайло Островерха

ЗУСТРІЧ ІЗ МИСТЦЕМ

НАПЕРЕДОДНІ ВИСТАВКИ МИКОЛИ БУТОВИЧА

...Либонь найпомисловіше задумав зробити Микола Бутович: на празник св. Миколи сам собі приносить гостинець, улаштовуючи 19-го грудня 1959, в Українському Народному Домі у Ню Йорку, виставку своїх мистецьких творів. Усіх виставить він їх понад50, — пастеля, ґваші, а найбільше — олія.

Мали ми щасливу нагоду кинути оком на ці, призначені на цю виставку, твори. Мистець у своїй знаній нам скромності каже, що він, силою обставин, є тільки „недільний" маляр. У похвалу йому сказати — незвичайно плодовитий цей „недільний" мистець! За три роки від його останньої репродуктивної виставки опрацював він цілу низку нових творів і вони будуть виставлені на цій — 19-го грудня виставці.

М. Бутович своєю мистецькою творчістю завжди звертав увагу нашого інтелігентного у мистецтві загалу, який мистця любить і поважає.

Знаючи його мистецьку творчість уже понад 30 років, можемо сказати, що мистець своєю формою, висловом, вміло перетравивши всі сприємливі йому мистецькі впливи й напрямки, перейшов велику еволюцію, але залишився незмінний своїм відчуттям, кольоритом, стилем і змістом: український. Він — як і Е. Козак — любить, шанує нашу традицію; він у козацькім і народнім побуті, у козацьких народних піснях, козацькій історії, у нашій мітології виявляє усю любов до свого,

Микола Бутович (Автопортрет)

усе знання свого рідного і, — поглиблюючи це у своїй тонкій та поетичній інтерпретації, — заходиться передати нашим нащадкам те, що там, під москвином загибає. Інколи він вхиляється й до експресіонізму чи й до кубізму, а то й до сюрреалізму (до цього дуже незвичайно і, може, несвідомо та промайнливо!), але завсіди тримається справжнього, передуманого й опрацьованого свого мистецького стилю. І цим М. Бутович є мистцем тривалої мистецької вартости.

Коли ми оглядали його найновіші твори, перед нашими очима знову перемайнуло це духове багатство мистця — багатство форми, ліній, тонів і живого, сильного, виразистого кольору. Все — багатотонне й українськістю приманливе. А далі — зміст творів. Так, хай модерністи не здивуються, але в М. Бутовича, крім стилю, форми, є оте тривале в мистецтві — зміст! Хоча б була це й композиція у кубістичному заложенні, усюди промовляє до вас мистецько переданий зміст твору. У деяких творах декоративний елемент такий естетично примовний, що він переконує вас до цього жанру творів і захоплює.

Перейти всі, приготовані до цісі — на 19-го грудня виставки, твори зайняло б багато й так обмеженого тут місця. Зупинимось лиш на деяких.

„Почаївська Божа Мати" незвичайно сильне, драматичне. Дуже цікава, й у нас вперше, інтерпретація Запозького Прапору з кораблем. „Ой, у полі плужок, плужок оре", „Братчики, вставайте", „Та й стрінувся князь з Даждьбогом"; а далі — „Переяславка", „Мавочка", „Лісовик" — таке снажне кольором. „Відьма" і „Відьми", "Ой, там за горою та й за кам'яною". „Діду мій дударику" — багатство тонкої сатири. „Ярило", „Гуцульський чугайстер". „Тмуторокансьий бовван", „Капуш — жонокрад". — Дуже миле тоном і лірично - настроєве „Ранок"; порівно живе й декоративно тоном охоплене „Танець половчанок". Є й цінна пам'ятка з краю „Лірник із Золотого Потока" (Бучач), із давнього шкіцу студій до портрету. „Байдак", а зокрема „Козацька стежа", і „Чумаки", „Вівчар", творять для себе цілість заложенням думки і її форми. Є й декілька красвидів — свіжі прозорі, спокійні тоном.

А при кінці цього короткого огляду, треба бути щирим і сказати: ми, ті люди старої — думаю: доброї! — школи найбільше будемо зворушені творами, що спираються на релігійних тонах, чи на наш побут, мітологію, народну поезію. Берімо тему: „Впала з неба біла доріжка, ой, тов доріжков ґаздиня йшла, та й стрілася з святов Пречистов" — і в цій картинці мистець передає нам усю свою душу, серце. Чи такий „Перелесник" (моргунець, метеор), що кожної ночі злітає з небесних просторів і, скинувши свої крила в сінях, заходить у хату до молодої удови, щоб її потішити; і так від потішування перелесника вдова в'яне й умирає. Поезія — туга молодої, вірної удови за її молодим подругом, що помер. Чи „Лісовий музикант" — із темряви лісу виринає світляний музикант і грає: це ж уява, що її викликає старий, покручений пень. Тут і гумор — як і в „Жебраках із Мукачева": — мистецька уява М. Бутовича дуже споріднена з такою ж геніяльною уявою нашого Миколи Гоголя. Врешті, пнями любувався й Іван Труш, який надавав їм характер живої істоти, що живе своїм світом, має свою психологію. І М. Бутович, спершись своєю уявою на наш побут, мітологію, на українську фантазію, дає своїм пням, корінню, камінню („Тмутороканський бовван"!) прикмети „реальні", трагікомічні, сатиричні (Діду мій, дударику").

Ця мистецька виставка Миколи Бутовича, безперечно, буде однією із найцікавіших його виставок.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

В останніх тижнях, як це звичайно трапляється в такому сезоні, в Редакції „Свободи" призбиралась більша кількість матеріялів, зокрема дописів з різноманітної активности в наших громадах, що їх важко було використати з уваги на обмежене місце в щоденнику. Проте, доцінюючи важливість таких дописів для нашого розвитку, як і труд тих наших співробітників, що ці дописи надіслали, Редакція постарається використати їх в щоденнику вже в найближчому часі, додаючи до щоденника додаткові сторінки. Усім дописувачам складаємо на цьому місці щиру подяку за їхні дописи та прохаємо їх не забувати про „Свободу" і в майбутньому.

Нюарк підготовляється до гідного вшанування пам'яті Кир Андрея

Роковини смерти кожної великої людини є по своїй суті жалобним спогадом та виявом смутку й жалю. Але при могилі такої людини розбуджуються ще й інші почування: великої вдячности за всі заслуги великого покійного, за всі духові скарби, які він залишив по собі. Саме виявом таких почувань є звеличування пам'яті галицького Митрополита графа Андрея Шептицького. Коли ми не мали змоги взяти участи в його похоронах у Львові перед п'ятнадцяти роками, то принайменше тут, далеко від України хочемо зложити символічно лавровий вінок на Його могилі, а цим мають бути святочні вечори, влаштовувані в Його честь.

До існуючих уже в Ню Йорку, Филаделфії й в інших більших містах ЗДА громадянських Комітетів, для святкування пам'яті Слуги Божого Андрея, заснувався також у Нюарку такий Комітет, що працює вже від двох місяців і підготовляє глибоку своїм змістом програму. Вона обхоплює такі точки: програму зачне хор церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку Господньою молитвою „Отче наш", укладу Новохацького із баритоновим сольом Осипа Стецури. Потім голова Ювілейного Комітету проф. Дам'ян Горняткевич відкриє коротким словом цей Святочний Вечір. З черги молода наша співачка п. Орися Бала виконає відому пісню Шуберта „Аве Марія". Головним промовцем на святі буде о. радник Василь Соловій з Балтимору, спеціяльно запрошений до співучасти в звеличанні цього вечора. З черги відома наша піяністка проф. Дарія Гординська - Каранович виконає композицію Вівальді-Баха Концерт д-моль. З деклematорів першим виступить Юні Горняткевич, виголошуючи поему Богдана Лепкого „В храмі св. Юра". Далі п. Осип Стецура, баритон, відспіває дві пісні, глибокі своїм елегійним настроєм, а саме: Бетовена — „In questa tomba oscura" і Барвінського — „Псалом 96". Опісля молодий, талановитий скрипак Рафаїл Венке виконає А. Моцарта: „Symphonia concertant 2, andante". Другою деклямацією буде збірна діточа, де дванадцятка нашої молоді виголосить вірш Завадовича п. з. „Поклін Владиці", цю деклямацію підготовляє дир. Кононів. Цілу програму закінчить мішаний хор при церкві св. Івана Хрестителя під орудою п. Михайла Добоша, що відспіває два псальми Бортнянського: „Блаженні людіє" і „Господи, силою Твоєю". Музичний супровід проф. Галі Клим. Весь дохід із концерту призначений на акцію беатифікації Слуги Божого Кир Андрея.

О. Д.

ЩЕ ТІЛЬКИ 20 ДНІВ ... ... ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УНС

Трибуна УНСоюзу, присвячена союзовим справам, а в цім році зокрема ювілейній кампанії за побільшення числа членів УНСоюзу, появляється тільки раз в місяць. В останньому місяці кампанії, коли змагуни, які в ній беруть участь, однаково Відділи, як особи, докладають всіх своїх старань, щоб здобути перші місця, немає часу ждати на кінець місяця. Тому будемо подавати цікавіші відомости з кампанії частіше, можливо що-дня.

Щоб дати образ стану кампанії з кінцем місяця листопада, подаємо в першу чергу табелю Відділів. П'ять Відділів, як видно, вже перейшло почесну границю сотні членів. На першому місці стоїть 345 Відділ з Мінneaполіс, який свій великий успіх завдячує своєму невтомному секретареві проф. М. Дербушеві. Його наздоганяє Відділ ч. 153 з Филаделфії, зі секретарем гол. радним і чемпіоном УНСоюзу І. Одежинським. Цей Відділ від свого заснування п'ять років тому, щороку подвоює свій чисельний стан. Девізою його секретаря і творця, є придбати щороку бодай число членів, рівне числу Відділу А там йдуть славний Відділ 423 з Шикаґа зі своїм переможцем гол. контролером інж. С. Куропасем, не менш славний Відділ ч. 432 з Торонта з минулим чемпіоном всього УНСоюзу гол. радним Б. Зоричем та інший Відділ ч. 131 з Шикаґа, секретарем якого є Л. Боднар, а організатором М. Сенчишаком.

Щодня напливають нові аплікації від названих в табелі й неназваних Відділів, тому слід сподіватися великих змін, ще заки закінчаться змагання.

ЛИСТА ВІДДІЛІВ ПЕРШУНІВ

які приєднали в Ювілейній Кампанії найбільше число членів.

(Стан з 30. листопада 1959 р.)

Ч. Відд.	Місце	Приєдн. членів
345	Мінneaполіс	139
153	Филаделфія	113
423	Шикаґо, Ілл.	109
432	Торонто, Онт.	107
131	Шикаґо, Ілл.	105
221	Шикаґо, Ілл.	89
114	Шикаґо, Ілл.	77
379	Шикаґо, Ілл.	77
471	Монтреал, Кв.	75
356	Омага, Небр.	66
361	Ню Йорк	65
204	Ню Йорк	61
189	Филаделфія	57
191	Трой, Н. Й.	54
194	Ню Йорк	53
35	Шикаґо, Ілл.	52
284	Іст Ст. Луїс, Ілл.	51

1894 — 1959 — 65 РОКІВ НА СЛУЖБІ ЧЛЕНАМ І НАРОДОВІ! СТАВАЙТЕ ЮВІЛЕЙНИМИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього ненадійно відійшов від нас наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ЗЯТЬ,

бл. п. МИРОСЛАВ ДУТКЕВИЧ

У найтяжчих хвилинах горя, Родина, Знайомі і Друзі, поспішили нам з розрадою і поміччю, а наші Друзі з Канади не жаліли ні труду, ні коштів і прибули на Похорон.

Ми складаємо Їм усім цією дорогою щиру подяку.

Зокрема дякуємо д-рові Б. Олесницькому, що виказав нам стільки доброго серця й помочі та о. Библові за відправлення Парастасу, Похорону та виголошення прощальної проповіди.

Наше щире „Спасибіг" Членам хору „Трембіта" за відспівання Панахиди, а Пластункам і Пластунам — за віддання останньої прислуги Покійному. За прощальні слова над домовиною, щиро дякуємо д-рові Бемкові, інж. Блонаровичеві та п. Торошенкові.

Нехай Господь усім Вам винагородить сторицею.

ОЛЬГА — дружина
ОЛЕГ, ЮРІЙ, АНДРІЙ, ТЕТЯНА — діти
РОМАНА ЮЗИЧИНСЬКА — теща

ОН продовжили на три роки поміч мільйонові арабських втікачів

Об'єднані Нації. — Внаслідок переговорів у кулісах Об'єднаних Націй між арабськими країнами і Америкою, яка несе найбільший тягар фінансової допомоги мільйонові арабських втікачів із Палестини ще з часів жидівсько - арабської війни, Політична Комісія Генеральної Асамблеї прийняла в минулий вівторок 71 голосом проти 0 резолюцію, яка продовжує допомогу втікачам збоку Агенції допомоги і праці ОН на дальших три роки. Арабські держави хотіли, щоб програму тієї допомоги продовжити на куди довший час але ЗДА не погодились. Тому, що в тій резолюції повторюється давній заклик щодо заходів за поверненням втікачів до їх давніх осель, Ізраїль не голосував за неї, вважаючи таку рекомендацію нереальною, неможливою для здійснення в політичних і господарських умовинах Ізраїлю. Ізраїль стоїть на становищі, що, хоч він схильний до переговорів за відшкодування втікачам, проте розв'язка проблеми мільйона арабських втікачів можливо тільки через поселення їх в арабських країнах і включення в тамошнє життя. У прийнятій резолюції передбачується ревізію харчових карток для втікачів: яких 150,000 втікачів в міжчасі померли, але за них все ще видається харчі, зате в міжчасі народжені діти не охоплені евіденцією допомоги. Ця справа перейде ще на Генеральну Асамблею.

ПОДЯКА

Головні Урядовці УНСоюзу, Члени Редакції „Свободи" та Службовці Головної Канцелярії УНСоюзу і В-ва „Свобода" з друкарнею жертвували, крім квітів, на свіжу могилу

бл. п. Миколи ФИЛИКА

б. учасника Визвольної боротьби України, останньо службовця УНСоюзу, — суму $ 32.00 — на Дар Українському Воєнному Інвалідові. ВІІ. Жертводавцям щире спасибі.

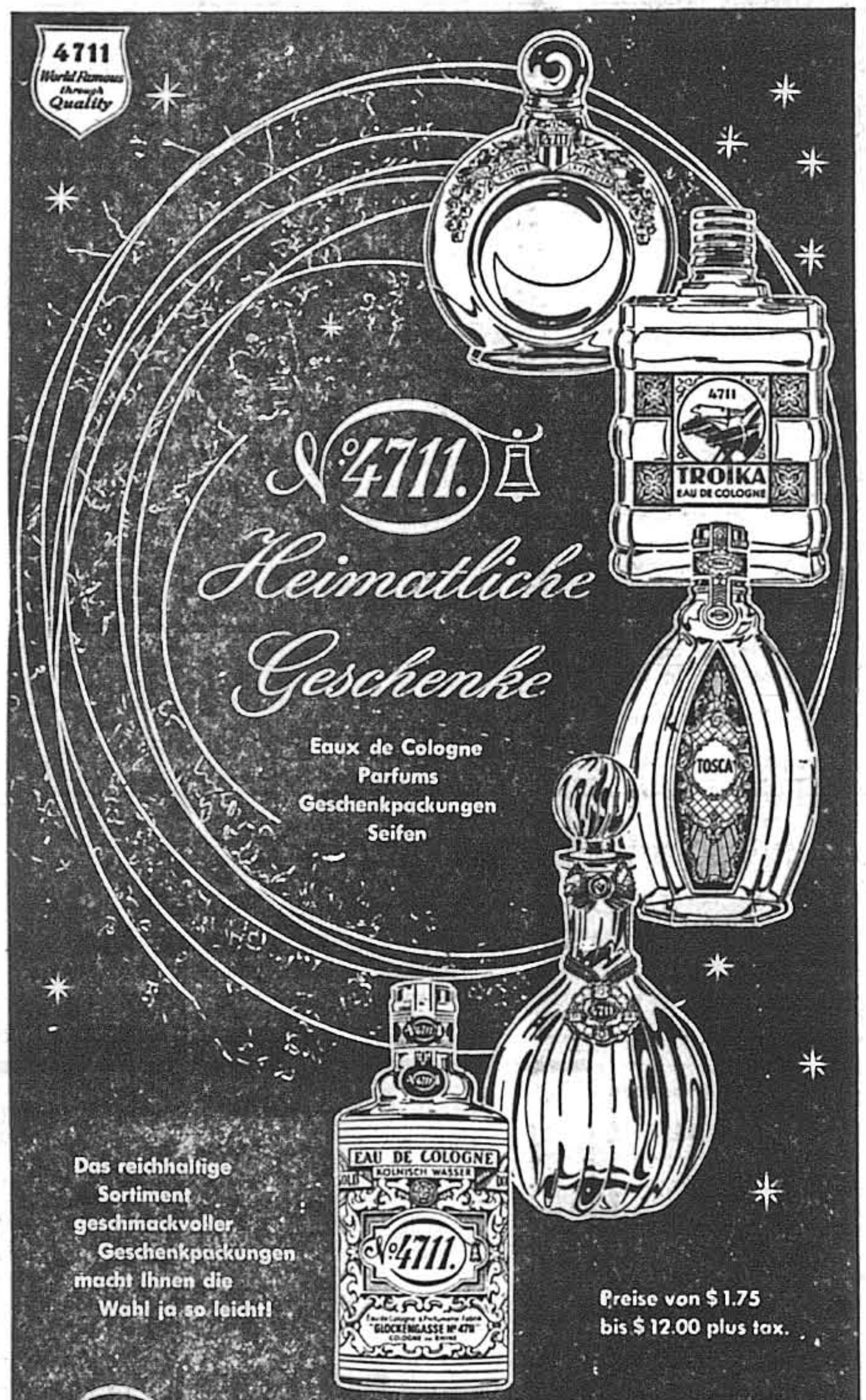
За Управу ОбВУА — Відділ Ню Йорк:

д-р ІВАН КОЗАК, голова

Відбиванковий турнір в Балтиморі

Наступна субота та неділя багаті у важливі та гарні спортові імпрези з участю українців. В суботу У. В. К. „Плай" бере участь у відбиванковому турнірі УМСА в Балтиморі в залі 5 Реджімент Арморі при Гоффман вул. Попереднього року „Плай" здобув у такому турнірі в Балтиморі першенство, так що цього року він оборонятиме звання чемпіона в цих змаганнях. Крім УВК „Плай" гратимуть вперше в цьому турнірі дві українські жіночі команди УСТ „Тризуб"-Филаделфія, та УАСТ „Беркут" - Перт Амбой.

В неділю відбудуться в Ню Йорку великі міжнародні футбольні змагання, в яких проти п'ятикратного першуна Австрії Ф. К. Австрія з Відня гратимуть у збірній Американської професійної Ліґи чотири змагуни українського „Тризуба": А. Рар, О. Ілай, А. Фальк (Чайка), та М. Нога. У складі Ф. К. Австрія є багато репрезентантів Австрії як П. Шведа, Оскар Фішер, Франц Свобода, Карл Штольц д-р Вальтер Шлеґер як теж два бувші репрезентанти Швеції. Ці міжнародні змагання відбудуться на грищі Ґелік Парк при 240 вулиці та Бродвею в Ню Йорку.

ВОЛОДИМИР ЧИЖОВИЧ В РЯДАХ УСК, НЮ ЙОРК

Ню Йорк. — Уже найближчої неділі, дня 13 грудня ц. р., у змаганнях УСК, Ню Йорк, проти Колсман гратиме відомий футболіст Володимир Чижович. Участь його в рядах УСК-у значно скріпить шанси на здобуття першого місця в цьому сезоні.

Спорт

„Тризуб" — Бруклин Ітелієнс 2::0 (0:0).

Чергові змагання за мистецтво Професійної Ліґи відбулися у Филаделфії 29. листопада ц. р., принесли дві цінні точки „Тризубові" з одним з найсильніших клюбів Професійної Ліґи, якою під теперішню пору є безсумніву дружина Бруклинських Італійців.

Дружина Італійців виявила незвичайно високу техніку м'яча та диспонує добре зіграним та дуже швидким нападом на чолі з бувшим репрезентантом Уруґваю Андраде.

Все ж таки усі їх заграння ліквідувала дуже тверда оборона „Тризуба". „Тризуб" виступив до цих змагань в такому складі: Кулішенко, Переніс, Смолинський, Рач, Дітріхсон, Длуґош, Ферріс, Нога, Чайка, Кравець, ВарґаІ (Ілай), Варґа ІІ. Напад „Тризуба" крім кількох добрих випусків Чайки та дуже продуктивної гри Длуґоша та Ферріса не показав нічого. Нога, що, як звичайно, хотів з кожної позиції „переїжджати" противника, тим разом натрапив на кращих партнерів як він, які майже кожний м'яч йому відбирали. На тому терпіла цілість заграння „Тризубівського" нападу, що грав як звичайно на Ногу.

Перші ворота впали з початком другої половини з карного, який стріляв Нога. Другі ворота були з випрацьованої подач Ферріса, яку дуже притомно та блискавичним використав стартом Длуґош, ульоковуючи м'яч з кількох кроків в сітці.

Дітріхсон, крім доброї гри головою не виправдав покладаних на нього надій, як лівий криловий.

ляч

● **Футбольні змагання**, що їх розіграв у неділю, дня 6-го грудня нюйоркський УСК із різними клюбами, закінчилися із такими вислідами: УСК — Блу Стал, 3:0; УСК, резерва, — Блу Стар, резерва 2:2; УСК резерва „Б", — Елизабет, резерва „Б", 0:2; УСК, юнаки „А", — Колсман, 3:2; УСК, Юнаки „Б" — Блу Стар, юнаки, 1:4; УСК, новаки — Колсман, 11:0; УСК, учні, — Гобокен, учні 5:0.

● **У Шикаґо помер на 70-му році життя адмірал Росс МекІнтаєр**, який від 1935 до 1945 р. був особистим лікарем президента Ф. Д. Рузвелта. Він помер від паралічу, на який захворів під час телефонічної розмови. Росс МекІнтаєр два рази денно відвідував президента Рузвелта у Вашинґтоні і завжди був при ньому на конференціях у Тегерані, в Африці і на Атлантику.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НОРТГЕМПТОН, Па. — Відд. 44, повідомляє своїх членів, що Річні Збори відбудуться в неділю, 13. грудня ц. р., о год. 2-ій по пол., в залі укр. прав. церкви при 1313 Нюпорт Евню. — І. Вітошинський, секр.

В. ГЕМТРЕМК, Міш. — Тов. „Згода", Відділ 20, повідомляє своїх членів, що Річні Збори відбудуться 20-го грудня ц. р., в Українській Хаті при Ґрейлінґ вул., під ч. 2240, о годині 2-ій по пол. Обов'язком кожного члена є прибути на ці збори і вирівнати свої вкладки. На порядку: річний світ уряду за 1959 рік і вибір нового уряду на 1960 рік. Просимо приєднувати нових членів до УНС. — Управа.

ЙОНҐСТАВН, Огайо. — Бр. св. Михаїла, Відділ 140, повідомляє своїх членів, що Річні Збори тідбудуться 20-го грудня ц. р., в церковній залі, зараз по великій Службі Божій, о годині 11.30. На порядку: звіти уряду, Контральної Комісії і вибір уряду на 1960 рік, та деякі важливі справи до полагодження. Просимо прийти численно. — Стефан Нановський, предс., Галина Горак, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Сестр. Пресв. Діви Марії, Відділ 112, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться 20 грудня ц. р., по 3-ій і 4-ій Службі Божій. Залеглі вкладки мусять бути вирівнані до кінця року. — А. Купер, секр.

Посмертні Згадки

АНАСТАЗІЯ КОРДИЯК, довголітня членкиня Т-ва Зап. Січ, Відділ 155 в Перт Амбой, Н. Дж., померла 6. грудня 1959, несподівано на серцеву недугу, проживши 69 років. Покійна народилася 7. лютого 1890 року, походила з села Малковичі, пов. Перемишль, Західня Україна. Покійна вступила до Т-ва і УНСоюзу 13-го лютого 1921 р., також була активною в народних Товариствах і церковних Братствах. Лишила у смутку чоловіка Стефана, дві дочки Стефанію і Ірену та одного внука. Похорон відбувся 10, грудня 1959 р., з церкви Успенія Пречистої Діви Марії в Перт Амбой, Н. Дж., при участі родини, односельчан, членів Т-ва і знайомих. Тлінні останки відпроваджено на вічний спочинок на парафіяльний цвинтар. В. ІЙ П.!

Іван Будяк

АНДРІЙ СУШИЦЬКИЙ, член Б-ва св. Івана Хрестителя, Відділ 292 УНСоюзу в Дітройт, Міш., помер дня 24-го листопада 1959 р. Покійний полишив в глибокому смутку родичів, брата Михайла і сестру Марію. Похорон відбувся дня 28-го листопада 1959 р. з його рідного дому до церкви св. Ів. Хрестителя, при співучасті рідні, членів і знайомих, а відтак на цвинтар Голі Крос. В. Й. П.!

П. Федик, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую

ЙОСИФА ГРАБИКА,

із села Гузеле, пов. Ліско, для якого прийшов лист від його рідного батька з краю. Прошу писати на адресу:

Михайло ПИЛИПЧАК
95 Van Nostrand
Jersey City, N. J.
Число тел.: HE 3-9149

ТАРЗАН, ч. 4375. Готов до занурення.

Тарзан полював і не поспішав з узбережжя, що було багатюще на дичину... Та недалеко була лягуна смерти, де...

В тій хвилі Джім Кросс закинув якір над тим місцем, де він затопив свій яхт три роки тому.

Тепер він нервово натягав на себе виряд до занурювання. Що було тайною... Що лежало винзу в тому корпусі корабля, що розкладався.